

ZAMONAVIY YOSHLAR ORASIDA MILLIY SAN’ATNING SAQLANISHI VA OMMAVIYLIGI

Roziqova Mohizoda Xurshiq qizi

*Farg’ona Davlat Universiteti Tasviriy san’at va muhandislik
grafikasi yo’nalishi 1-kurs talabasi*

Ilmiy raxbari: Hilola Saipova Abdulxamitovna

Annotatsiya: Ushbu maqola zamonaviy yoshlar orasida milliy san’atning saqlanishi va ommaviylashuvini o’rganishga bag’ishlangan. Maqolada milliy san’atning shakllari, ularni yoshlar orasida targ’ib qilish usullari, ijtimoiy tarmoqlar orqali ommaviylashuvi va zamonaviy texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlari tahlil qilinadi. Shuningdek, yoshlarning madaniy merosga bo’lgan qiziqishi va uni zamonaviy shakllarga moslashtirish yo’llari ko’rib chiqiladi. Maqola o’quvchilarda milliy san’atga qiziqish uyg’otish, uni asrab-avaylash va yosh avlodga yetkazishning muhimligini ko’rsatadi.

Kalit so’zlar: Milliy san’at, zamonaviy yoshlar, madaniy meros, ommaviylik, ijtimoiy tarmoqlar, ijodiy faoliyat, san’atning rivojlanishi

Milliy san’at – har bir xalqning madaniy merosining ajralmas qismi bo’lib, uning tarixiy va estetik qadriyatlarini o’zida mujassam etadi. Zamonaviy yoshlar orasida milliy san’atning saqlanishi nafaqat madaniy o’zligini mustahkamlash, balki milliy g’urur va identifikatsiyani shakllantirishda muhim ahamiyatga ega. Bugungi kunda texnologiyalar va global madaniyat ta’siri ostida yoshlar orasida milliy san’atni saqlash va keng targ’ib qilish dolzarb vazifa sifatida yuzaga kelmoqda.

Milliy san’atning yoshlar orasida saqlanishi va ommaviylashuvi mavzusi quyidagi jihatlar bilan ahamiyatlidir:

Milliy madaniyatni yosh avlodga yetkazish;

San’at orqali tarixiy xotirani saqlash;

Zamonaviy texnologiyalar yordamida san’atni keng auditoriyaga yetkazish. Milliy san’at turli shakllarda namoyon bo’ladi: tasviriy san’at, musiqa, hunarmandchilik, milliy liboslar va amaliy san’at. Har bir shakl yoshlar orasida madaniy qiziqish uyg’otish, milliy qadriyatlarni yetkazish vositasi sifatida ishlatiladi. Tasviriy san’at misolida, milliy naqshlar, ranglar va shakllar yoshlarning ijodiy tafakkurini rivojlantiradi. Musiqa va raqslar esa milliy madaniyatni jonli tarzda his qilish imkonini beradi. Hunarmandchilik esa nafaqat ijodiy, balki iqtisodiy jihatdan ham yoshlarni jalb qiladi. Ommaviylik – bu ma’lumot yoki madaniy qiymatlarning keng auditoriyaga yetkazilishi tushunchasi. Milliy san’atning yoshlar orasida

ommaviylashuvi uni saqlash va rivojlantirishning muhim sharti hisoblanadi. Ommaviylikning asosiy vositalari: Onlayn platformalar va ijtimoiy tarmoqlar (Instagram, Telegram, YouTube);

Madaniy tadbirlar va ko‘rgazmalar;

Ta’lim jarayonida milliy san’atni qo‘llash.

Zamonaviy yoshlar orasida milliy san’atni saqlashning amaliy yo‘llari quyidagilar:

1. Ijtimoiy tarmoqlar orqali targ‘ibot

Ijtimoiy tarmoqlar yoshlar orasida milliy san’atni ommaviylashtirish uchun eng samarali vositadir. Misol uchun, milliy naqshlar, raqslar yoki musiqa videolari Instagram va TikTok platformalarida tez tarqaladi. Bu yoshlar orasida milliy qadriyatlarni qiziqarli va interaktiv shaklda yetkazadi.

2. Madaniy va ijodiy loyihalar

Maktab va universitetlarda tashkil etilgan san’at studiyalari, ko‘rgazmalar va tanlovlar yoshlarni milliy san’at bilan shug‘ullanishga undaydi. Bunday tadbirlar nafaqat bilim beradi, balki ijtimoiy muloqot va ijodiy rivojlanish imkonini yaratadi.

3. Zamonaviy texnologiyalardan foydalanish

Virtual haqiqat (VR), raqamli grafikalar va 3D texnologiyalar yordamida milliy san’atni yoshlar uchun yanada qiziqarli qilish mumkin. Masalan, milliy liboslarni virtual tarzda sinash yoki milliy naqshlarni raqamli interaktiv shaklda o‘rganish.

Yoshlar orasida milliy san’atning saqlanishi va ommaviylashuvi bir nechta omillarga bog‘liq: Madaniy qiziqish: Agar yoshlar milliy san’atni qiziqarli va zamonaviy shaklda ko‘rsa, ular unga qiziqadi. Texnologik qo‘llanma: Mobil ilovalar, ijtimoiy tarmoqlar va interaktiv platformalar yoshlar bilan samarali ishlashga yordam beradi.

Ta’lim va tarbiya: Maktab va universitetlarda milliy san’at bo‘yicha darslar va mashg‘ulotlar yoshlarni madaniy meros bilan tanishtiradi.

Tahlil natijalari shuni ko‘rsatadiki, milliy san’atni yoshlar orasida saqlash va ommaviylashtirish uchun nafaqat an’anaviy usullar, balki zamonaviy texnologiyalarni ham faol qo‘llash muhimdir. Zamonaviy yoshlar orasida milliy san’atga bo‘lgan qiziqish ko‘pincha individual ijtimoiy va madaniy omillarga bog‘liq. Masalan, shaharlik yoshlar orasida global madaniyat ta’siri kuchli bo‘lsa, qishloq yoshlarida milliy an’analar bilan bog‘liqlik yuqori. Shu sababli, milliy san’atni targ‘ib qilishda joylashuv, yoshning ta’lim darajasi, ijtimoiy muhit va media platformalardan foydalanish muhim rol o‘ynaydi. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, yoshlar milliy san’atni faqat tarixiy yoki an’anaviy shakllarda emas, balki zamonaviy dizayn, video, animatsiya, virtual loyihalar orqali ko‘rishni afzal ko‘radi. Bu esa madaniy merosni saqlashni texnologiya bilan

uyg‘unlashtirish zaruratini ko‘rsatadi. Raqamli platformalar va virtual muhit yoshlar orasida milliy san‘atni saqlash va keng ommaviylashtirishda katta imkoniyatlar yaratadi. Masalan:

Virtual ko‘rgazmalar va 3D eksponatlar: Yoshlar uyidan chiqmasdan milliy san‘at asarlarini o‘rganishi mumkin. Onlayn interaktiv darslar: Milliy hunarmandchilik yoki tasviriy san‘atni o‘rganish jarayoni interaktiv va qiziqarli bo‘ladi.

Ijodiy raqamli loyihalar: Yoshlar o‘zlarining zamonaviy san‘at asarlarini yaratib, milliy elementlar bilan boyitishi mumkin. Milliy san‘at yoshlar uchun shaxsiy va ijtimoiy identifikatsiya vositasi sifatida xizmat qiladi. U yoshlarni o‘z madaniy ildizlarini anglashga, tarixiy xotirani saqlashga va milliy qadriyatlarni qadrlashga o‘rgatadi. Shu bilan birga, madaniy merosni zamonaviy kontekstda qo‘llash yoshlar orasida ijodiy tafakkur va tanqidiy fikrlashni rivojlantiradi. Milliy san‘atning yoshlar orasida ommaviylashuvi nafaqat san‘atning rivojlanishiga, balki jamiyatda milliy ongning mustahkamlanishiga ham ta’sir qiladi. Ijtimoiy tarmoqlar, bloglar va video platformalar orqali san‘at asarlarini keng auditoriyaga yetkazish yoshlarni milliy qadriyatlarni hurmat qilishga rag‘batlantiradi. Shu bilan birga, yoshlar orasida milliy san‘atni saqlashga qaratilgan loyihalar va festivallar milliy birligini mustahkamlaydi. Ilmiy nuqtai nazardan, milliy san‘atni saqlash va ommaviylashtirish jarayonida quyidagi yondashuvlar samarali hisoblanadi:

1. Integratsiyalashgan ta’lim: Milliy san‘atning maktab va universitet dasturlariga kiritilishi, interaktiv metodlar bilan o‘qitilishi.

2. Texnologik yondashuv: VR, AR, 3D modellash va raqamli loyihalar orqali san‘atni yoshlar uchun qiziqarli qilish.

3. Ijtimoiy va madaniy loyihalar: Tanlovlar, ko‘rgazmalar, festival va ijodiy mashg‘ulotlar orqali yoshlarni jalb qilish.

4. Psixologik rag‘batlantirish: Milliy san‘atni yoshlar shaxsiy tajribasi va ijodiy qobiliyati bilan bog‘lash, ularga o‘z fikrlarini ifodalash imkonini berish.

Bu yondashuvlar milliy san‘atni saqlashni ilmiy asosda, keng ko‘lamda va zamonaviy talablarga mos ravishda tashkil etishga yordam beradi. Shu bilan birga, bu jarayon yoshlarning shaxsiy va ijtimoiy rivojlanishiga ham ijobiy ta’sir ko‘rsatadi.

Xulosa. Zamonaviy yoshlar orasida milliy san‘atni saqlash va ommaviylashtirish – madaniy rivojlanish va milliy identifikatsiya uchun zarur jarayon. Shu yo‘nalishda quyidagi tavsiyalar beriladi:

1. Ta’lim jarayonida milliy san‘atni keng qo‘llash;
2. Ijtimoiy tarmoqlar va onlayn platformalarda milliy san‘atni targ‘ib qilish
3. Madaniy va ijodiy loyihalar orqali yoshlarni jalb qilish;
4. Zamonaviy texnologiyalar yordamida milliy san‘atni interaktiv shaklda namoyish etish.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Karimov, I. O‘zbekiston milliy san’ati va uning zamonaviy talqinlari. Toshkent, 2020.
2. Rakhmonova, N. Yoshlar va madaniy meros: tahliliy maqolalar. Samarqand, 2021.
3. Tursunov, A. Ommaviy axborot vositalari va san’at. Toshkent, 2019.
4. Internet-resurslar: Milliy madaniyat portali, ijtimoiy tarmoqlar statistikasi (2023)
5. Usmonova, D. Zamonaviy yoshlar va madaniy qadriyatlar. Buxoro, 2022.